

Одеський національний медичний університет
Кафедра внутрішньої медицини №2

Силабус курсу

Гепато-біліарний гомеокінез у практиці лікаря й дослідника

Обсяг	4 кредити / 120 годин
Семестр, рік навчання	2 рік, IV семестр
Дні, час, місце	Понеділок – п'ятниця 4 - 6 акад. годин, згідно з розкладом Аудиторії Центру реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка) ОНМедУ, відділення внутрішніх хвороб
Викладач (-і)	Завідувач кафедри: Штанько Василь Андрійович, к.мед.н., доцент, Заслужений лікар України, Доцент кафедри: Перепелюк Микола Миколайович, к.мед.н., доцент, терапевт вищої категорії
Контактний телефон	+38048 715 38 64 +380 50 316 43 38 (завуч кафедри)
Е-mail	imedicine2@ukr.net
Робоче місце	Центр реконструктивної та відновної медицини, 1. 4 поверх: відділення внутрішньої медицини: кабінети №№ 24, 31, лекційна аудиторія; 2. цокольний поверх – кабінет доцента; 3. 1 поверх: кабінет для відпрацювання практичних навичок.
Консультації	Очні консультації: – четвер – з 14.00 до 16.00; – субота – з 9.00 до 13.00 Онлайн консультації на платформі (Microsoft Teams): – четвер – з 14.00 до 16.00; – субота – з 9.00 до 13.00

КОМУНІКАЦІЯ

Очно в аудиторіях та кабінетах кафедри, дистанційно на платформі *Microsoft Teams*, в окремих випадках за попереднім попередженням – в *Viber*-групах.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Гепато-біліарний гомеокінез у практиці лікаря й дослідника» є типові, нетипові та

супутні синдроми та нозології, що стосуються патології гепато-біліарної системи у клініці будь-яких захворювань організму людини.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

ВНД базується на знаннях студентів з навчально-освітніх програм “Внутрішня медицина”, “Пропедевтики внутрішньої медицини”, пропедевтики педіатрії, загальної хірургії та базових дисциплін (анатомії людини та патоморфології, фізіології та патофізіології, мікробіології, вірусології та імунології та фармакології. Додатково вивчення ВНД забезпечує здобувачам ступеня доктора філософії поглиблення знань з дисциплін «Академічна доброчесність», «Професійна етика наукової діяльності в галузі охорони здоров'я» та «Педагогіка вищої школи».

Набуті знання, навички, вміння та компетентності з ВНД стануть основою для поглиблення знань в питаннях внутрішньої медицини, зокрема гастроентерології та складуть підґрунтя для подальшої безперервної післядипломної освіти.

Мета курсу

Метою ВДН є підготовка фахівців, які є здатними компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності при плануванні та виконанні власних досліджень, та підготовка докторів філософії до якісного виконання функціональних обов'язків, пов'язаних з вибором оптимальних немедикаментозних та медикаментозних стратегій і тактик ведення пацієнтів гастроентерологічного профілю, насамперед з патологією печінки та жовчного міхура, що має підвищити ефективність та безпеку лікування, підвищити якість життя пацієнтів та його тривалість.

Завдання дисципліни

Основними завданнями ВНД є надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо:

- різноманітність патології гепатобіліарної системи, її взаємодії з іншими органами та системами, а також різному ступеню впливу на них
- диференційної діагностики захворювань гепатобіліарної системи з патологією/ями іншої локалізації
- прогнозування взаємодії між лікарськими засобами з точки зору впливу на метаболічні та детоксикаційні функції печінки, профілактику медикаментозного ураження печінки та негативних наслідків поліпрагмазії в цілому
- цілісного сприйняття організму людини у взаємопоеднанні тілесного та психічного, пошуку розв'язання конкретно-органної проблеми зі застосуванням системного підходу

Очікувані результати

В результат засвоєння змісту ВНД здобувач ступеня доктора філософії повинен **знати**:

- структурно-функціональні властивості та особливості гепато-біліарної системи та підходи до діагностики та лікування різних захворювань печінки та жовчних шляхів

- методи та критерії оцінки порушень гепато-біліарної системи

- перспективи розвитку лікувальних методів/технологій відносно патології печінки та жовчних шляхів

- основні принципи аналізу та узагальнення результатів наукових досліджень в області гепатології;

вміти:

- проводити синдромну діагностику, передуючу діагностичній гіпотезі щодо патології печінки та жовчних шляхів, незалежно від профільної спеціалізації здобувача

- оцінювати вплив патології печінки та жовчних шляхів на інші органи та системи, і навпаки

- орієнтуватися в групах препаратів, які призначаються при тій чи іншій патології печінки та жовчних шляхів, оцінювати взаємодію різних груп препаратів та їх можливий токсичний вплив на печінку

- демонструвати знання методології дослідження і методів в гепатології

- самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних в гепатології та використовувати результати цих наукових досліджень в практичному та науковому розрізі

- демонструвати академічну добросовісність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

ВНД «Вікові та гендерні особливості перебігу серцево-судинних захворювань» складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин), кожний кредит містить 15 аудиторних годин та 15 годин для самостійної роботи (СР). Всього — 60 аудиторних годин та 60 годин для СР.

Методи навчання

Вивчення ВНД реалізується на основі таких методів навчання:

– домінуючі засобами навчання: наочні, вербальні, практичні, самостійна пошуково-освітня робота;

– ведення тематичних пацієнтів;

– опитування;

– групові дискусії з проблемних клінічних та наукових ситуацій;

– індивідуально-контрольна співбесіда;

– ситуаційні завдання («кейс-метод»);

– виконання індивідуальних клінічних досліджень.

Всі види занять забезпечується методичними розробками, наочними засобами навчання (презентації), інформаційним ресурсом кафедри. Використовуються демонстрації тематичних хворих, розбір історій хвороб

тематичних пацієнтів банку кафедри.

На 1-му практичному занятті (ПЗ) слухачеві надається детальний план роботи в клініці та забезпечуються умови для його реалізації. План включає: перелік досліджень, які має засвоїти слухач; список тематичних пацієнтів, курацію яких він має виконати протягом вивчення ВНД; визначення часу консультацій з викладачем, та часу для участі в клінічних обходах, практичних конференціях.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Печінка, структура, основні функції, клініко-лабораторні синдроми ураження печінкової паренхіми

Тема 2. Інструментальні методи дослідження печінки та жовчних шляхів (УЗД, КТ з контрастом, МРТ, МРТ-холангіографія)

Тема 3. Види біопсії печінки. Можливості й обмеження морфологічної діагностики біопсійного матеріалу. Неінвазивні аналоги біопсії печінки

Тема 4. Хронічні гепатити В і С, діагностика та лікування на сучасному етапі.

Тема 5. Позапечінкові прояви хронічного інфекування вірусом гепатиту В та С. Коінфекція та антагонізм вірусів гепатиту В, С, і Д в організмі людини.

Тема 6. Інші хронічні вірусні гепатити як частковий прояв TORCH-інфекції

Тема 7. Аутоімунні захворювання печінки. Цитостатики, системні та топічні стероїди. Плейотропні ефекти урсодезоксихолевої кислоти.

Тема 8. Метаболізм лікарських засобів у печінці. Швидкі та повільні ацетилятори. Конкуренція за цитохроми. Медикаментозна гепатотоксичність.

Тема 9. Гепатотоксичні яди у побуті, принципи діагностики і детоксикації

Тема 10. Ураження печінки алкоголем та його сурогатами. Підходи до лікування хронічного алкогольного гепатиту

Тема 11. Неалкогольна жирова хвороба печінки та стеатогепатит як прихований фактор обтяження поліморбідності. Паралелі з інсуліно-резистентністю.

Тема 12. Рідкісні захворювання печінки, криптогенний гепатит як стадія діагностичного пошуку.

Тема 13. Синдром Жильбера, ступінь его доброякісності у різних пацієнтів.

Тема 14. Маски захворювань печінки. Маска №1 – гемолітичні анемії

Тема 15. Маски захворювань печінки. Маска №2 – ЖКХ, рак підшлункової залози, псевдопухлинна форма хронічного панкреатита

Тема 16. Диференційний діагноз гепатолієнального синдрому та синдрому жовтяниці

Тема 17. Особливості періопераційного ведення пацієнтів з супутнім цирозом печінки

Тема 18. Диференційоване застосування гепатопротекторів

Тема 19. Невідкладні стани в клініці патології печінки та жовчновивідних шляхів

Тема 20. Психологічні особливості пацієнтів з захворюваннями печінки та жовчних шляхів

Тема 21. Проблемні питання регенерації печінки: теорія, практика, перспективи

Тема 22. Клінічні задачі по захворюванням печінки та жовчних шляхів

Тема 23. Тестові завдання по захворюванням печінки та жовчних шляхів

Тема 24. Залік

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна

1. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини/ За ред.В.М.Коваленка. Укл.: Н.М.Шуба, О.Г.Несукай, О.П.Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і доповн.. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с. + 8 с.кол.вкл.

2. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.2 / за ред. проф Н.В. Харченко, О.Я. Бабака. - Кіровоград: Поліум, 2017. - 432 с.

3. Основи внутрішньої медицини / В.Г. Передерій, С.М. Ткач - К., 2018. ТЗ. «Диф. діагноз в клініці внутрішніх хвороб. Невідкладні стани....»- 1006 с.

4. Гепатопротектори: від теорії до практики - Н.Б. Губергріц, Г.Д. Фадеєнко, Г.М. Лукашевич, П.Г. Фоменко – Донецьк: Лебідь, 2012. -156 с.

5. Evidence-based gastroenterology and hepatology, 4th edition / J.W.D. McDonald, B.G Feagan, R. Jalan, P.J. Kahrilas. - Wiley-Blackwell, 2019. - 816 p.

6. Functional gastroenterology: assessing and addressing the causes of functional gastrointestinal disorders, 2nd edition / S. Sandberg-Lewis. – Steven Sandberg-Lewis, 2017. – 320 p.

б) додаткова

1. Бісярін Ю.В., Гаврилюк О.М., Кіселик І.О, Чайка Ю.І. Біопсія печінки: клінічні та патоморфологічні аспекти. - Гепатологія – 2009. – № 1 – С. 28–36.

2. Наказ МОЗ України 21.06.2016 № 613. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Вірусний гепатит В у дорослих.

3. Наказ МОЗ України 18.07.2016 № 729. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги вірусний гепатит С у дорослих.

4. Хаустова О.О. Психосоматичний підхід до порушень вегетативної нервової системи у загальній лікарській практиці// Neuronews. 2016 - №2 - С.35 - Режим доступу: <https://neuronews.com.ua/uploads/files/2016/2-1/1321256216.pdf>

5. European Union HCV Collaborators. Hepatitis C virus prevalence and level of intervention required to achieve the WHO targets for elimination in the European Union by 2030: a modelling study. Lancet Gastroenterol Hepatol 2017;2:325–336.

6. Ye H., Nelson L., Gomez del Moral M. et al. Dissecting the molecular pathophysiology of drug-induced liver injury // World J Gastroenterol. – 2018. – № 24 (13). – P. 1373-1385.

Інформаційні електронні ресурси:

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Ресурс по взаємодії лікарських засобів <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
5. BMJ Clinical Evidence <http://clinicalevidence.bmj.com>
6. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>

Інформаційне забезпечення:

Електронна бібліотека ОНМедУ: посилання на вкладені методичні розробки лекцій та ПЗ, методичні рекомендації.

Репозиторій ОНМедУ: наукові журнали, автореферати дисертацій

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на ПЗ відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, оцінка доповіді з клінічного розбору тематичних пацієнтів, оцінювання вміння брати участь у дискусії з проблемних питань. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються традиційна оцінки за 4-бальною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом (здобувачем) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни

Критері оцінки:

– ***«відмінно»***: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання задач, здатний висувати новаторські способи вирішення проблем, переконливо аргументує відповіді

– ***«добре»***: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

– ***«задовільно»***: аспірант здатний оволодіти значною частиною теоретичного матеріалу, але переважно в репродуктивній формі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

– **«незадовільно»:** аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,50.

Форми і методи підсумкового контролю:

Підсумковий контроль у формі **заліку** у формі індивідуальної співбесіди здійснюється на підсумковому занятті після успішного засвоєння усіх тем ВНД «Гепато-біліарний гомеокінез у практиці лікаря й дослідника». До заліку допускаються слухачі, які відвідали усі передбачені ВНД аудиторні заняття, виконали весь об'єм СР та мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,51.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових:

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок
- 2) традиційна оцінка за залік

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни за багатобальною шкалою: виконує інформаційно-обчислювальний центр університету. Отриманий середній бал за дисципліну шляхом його помноження на 40 (отримана оцінка округлюється до цілих) конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою, яка, свою чергу, переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою.

Середній бал за дисципліну	Оцінка з дисципліни за 200-бальною шкалою	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,62–5,0	185–200	5
3,77–4,61	151–184	4
3,0–3,76	120–150	3

Самостійна робота здобувачів (СР)

Складає 50% від обсягу ВНД та включає: доаудиторну та позааудиторну підготовку до лекцій, ПЗ відповідно до тематичних планів; роботу у відділеннях клінічних бази кафедри, у тому числі у лабораторіях та відділенні функціональної діагностики, інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних методів дослідження, що стосуються проблем гепатології у позааудиторний час; роботу з пацієнтами; індивідуальну роботу: виступ на науково-практичній конференції клініки, написання статей, тощо.

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС та під час ПЗ та іспиту проводять контроль та оцінку її виконання.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну (розкладу занять). За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання заліку здійснюється відповідно до затвердженого деканатом графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (положення доступне на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти: а) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); б) посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнь

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота під час аудиторних занять (лекціях і ПЗ). Запізнення не вітаються. Аспіранту дозволяється запізнитися з поважної причини не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої

Використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача є порушенням дисципліни. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Поведінка в аудиторії

Курс передбачає роботу в колективі (група, члени колективу кафедри, співробітники клінічної бази кафедри). Всі середовища спілкування є дружніми, творчими, відкритими до конструктивної критики. Підтримуються такі цінності як повага до колег; сприйнятливість та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.